dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Stichting Bijbels Museum
T.a.v. mevrouw B. Büchner
Herengracht 366-368
1016 CH AMSTERDAM

Amsterdam, 14 april 2016

Behandeld door: T. Yau
Referentie: 3853.C.15/23915

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Geachte mevrouw Büchner,

Hierbij zenden wij u twee exemplaren van onze controleverklaring bij het geconsolideerd jaarverslag 2015 die uitsluitend bestemd zijn voor de RVE Kunst en Cultuur van de gemeente Amsterdam, alsmede drie exemplaren waarin verwezen wordt naar het door ons origineel getekende exemplaar. Voorts ontvangt u hierbij twee geïdentificeerde exemplaren van het geconsolideerd jaarverslag 2015.

De door ons ondertekende exemplaren van de controleverklaring en de geïdentificeerde exemplaren van het geconsolideerd jaarverslag zijn bestemd voor uw archief. De exemplaren van de controleverklaring waarin verwezen wordt naar het door ons origineel getekende exemplaar, zijn bestemd voor inbinding in de geconsolideerde jaarrekening. Dit conform het advies van de beroepsorganisatie NBA ter vermijding van fraude met handtekeningen van accountants.

Wij geven u toestemming de controleverklaring met de tekst 'origineel getekend door' gedateerd op 14 april 2016 op te nemen in het geconsolideerd jaarverslag 2015. Het geconsolideerd jaarverslag dient te worden uitgebracht overeenkomstig het door ons geïdentificeerde exemplaar.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,
Dubois & Co. Registeraccountants

G. Visser RA

Bijlagen

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvennootschappen. Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

Jaarverslag

2015

Stichting

Bijbels Museum/

Stichting

Cromhouthuizen

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Bestuursverslag

Algemeen
De stichting Bijbels Museum opgericht bij notariële akte per 8 april 1974. De statuten zijn op 16 juni 1999 herzien bij notariële acte. De Stichting De Cromhouthuizen is opgericht bij notariële akte op 13 juli 1995.

Doelstelling
De statutaire doelstelling van de Stichting Bijbels Museum is om in een museale context inzicht te geven in de geschiedenis, achtergrond, inhoud en invloed van de Bijbel op de Nederlandse cultuur. De stichting Cromhouthuizen heeft tot doel het verwerven, restaureren en instandhouden van het monumentale pand aan de Herengracht 366/368 te Amsterdam in de zin van de 'Monumentenwet 1988'.

Missie
Het Bijbels Museum geeft inzicht in de invloed van de Bijbel op de westerse cultuur in het verleden en heden en draagt daarmee bij aan onze samenleving en de rol daarin van de godsdiensten. Het museum doet dit door middel van uitwisseling van kennis en ervaring in samenwerking met anderen vanuit de bijzondere locatie van het monumentale Cromhouthuis aan de Herengracht te Amsterdam.

1.Bestuur en directie
Het bestuur van de Stichting Bijbels Museum en de Stichting Cromhouthuizen was als volgt samengesteld in 2015:
Dr. S.J. Noorda, voorzitter
Drs. M. Timmers Verhoeven, penningmeester
Prof. dr. J.W. van Henten
Mr. M.L. Bremer
Drs. C.H. Broers

Het bestuur kwam in 2015 vier keer bij elkaar, te weten op 16 maart, 22 juni, 2 november en 14 december. De detachering van de directeur, drs. J. Kiers, voor 50% van haar tijd bij het Bijbels Museum vanuit Museum Ons' Lieve Heer op Solder (sinds oktober 2009) is voortgezet. Eind 2015 werd bekend dat Mevrouw Kiers benoemd zou worden als directeur van het Amsterdam Museum per 1.2. 2016. Zij is opgevolgd door Mevrouw B. Buchner, die met ingang van 1.2 2016 is benoemd als directeur van Ons' Lieve Heer op Solder en gedetacheerd zal worden bij beide stichtingen in de functie van directeur.

2. Samenwerking
De bundeling van krachten – Amsterdam Heritage Museums - met het Amsterdam Museum/Willet-Holthuysen en Museum Ons' Lieve Heer op Solder is in 2015 verder ontwikkeld. Het gezamenlijk ondernemerschap is onveranderd gericht op verhoging van de kwaliteit van het inhoudelijke aanbod, versterking van professionaliteit, effectiviteit, efficiency en slagkracht. De samenwerkende musea tonen en vertellen ieder een deel van het cultuurhistorische verhaal van Amsterdam en streven ernaar via deze aanpak de bezoeker een helder cultuurhistorisch aanbod aan te reiken op verschillende locaties met ieder hun eigen sfeer, kwaliteit en geschiedenis. De Amsterdam Heritage Museums hebben daarom ook een gezamenlijke aanvraag gedaan voor de Kunstenplansubsidie voor de periode 2017-2020.

De gezamenlijke besturen en Raad van Toezicht van de Amsterdam Heritage Museums hebben de tot stand gebrachte samenwerking en de opzet van het gezamenlijke kunstenplan positief geëvalueerd. De directies bij de drie instellingen zijn verzocht om gezamenlijk en in goed overleg met de personeelsvertegenwoordigingen in de komende periode na te denken over verdere mogelijkheden van samenwerking in de directievoering en te komen met voorstellen en scenario's.
De samenwerkingen op de diverse onderdelen zijn verder geconcretiseerd. Zo zijn er nieuwe afspraken gemaakt over e-cultuur bij de diverse instellingen en is er op het gebied van Marketing & Communicatie accounthouderschap doorgevoerd waarbij medewerkers verantwoordelijk zijn voor een specifieke locatie. Er is ook een start gemaakt met het onderzoeken van mogelijke samenwerkingsvormen op facilitair gebied tussen

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

de instellingen. Ook op inkoopgebied begint de samenwerking zijn vruchten af te werpen. Zo hebben de samenwerkende musea een gezamenlijke aanbesteding uitgevoerd voor audiotours waardoor de tarieven beduidend lager zijn. De audiotours zijn op alle locaties van de Amsterdam Heritage Museums bij de entreeprijs inbegrepen. Ook het kassasysteem voor alle locaties is opnieuw aanbesteed, waarbij we voor een lagere prijs meer kassasystemen met een veel uitgebreider pakket hebben kunnen implementeren. De Amsterdam Heritage Museums hebben ook een gezamenlijk boekingssysteem aangeschaft; hierdoor zal het gezamenlijke boekingskantoor in 2016 nog efficiënter en klantgerichter kunnen werken.

Een groot deel van de samenwerking vindt achter de schermen plaats, maar ook op presentatiegebied is intensief samengewerkt. Zo is in 2015 veel aandacht besteed aan de herinrichting van de historische kamers in het Cromhouthuis met honderden voorwerpen uit het depot van het Amsterdam Museum. Deze rijke Collectie Amsterdam maakte het mogelijk om het verhaal van de oorspronkelijke bewoners, de Cromhout-dynastie die twee eeuwen in de panden woonde, te vertellen. De grote zalen op de tweede verdieping van het grachtenhuis, waar tot en met de zomer van 2015 tijdelijke tentoonstellingen werden georganiseerd, werden ontdaan van de voorzetwanden en zijn in beperkte mate gerestaureerd. Zes monumentale ramen geven weer uitzicht op de tuin en het oorspronkelijke domein van de Cromhout-familie en in een fraai vormgegeven museale presentatie wordt inzicht gegeven in het leven en geloof van deze prominente familie die in de zeventiende eeuw onder andere actief deelnam aan de politiek. In de Bijbelzaal op de derde verdieping wordt het verhaal van de Cromhouts voortgezet, ingebed in de thematische inrichting van deze zaal. De Cromhouthuis-presentatie is op een speelse en associatieve manier vormgegeven door Stylisten Collectief The Wunderkammer .

media info groep

Publicatie : het Parool
Datum : 23 mrt 2016
cm2 : 1.116
Pagina : 16
Advertentiewaarde : € 6.885,00
Regio : Nederland
Frequentie : 0x per week
Oplage : 71.352

AMSTERDAM

Cromhouthuis Museum toont woning zeventiende-eeuwse familie

Leven als God in Amsterdam

Een van de rijkste en machtigste families van het Amsterdam van de zeventiende en achttiende eeuw krijgt een eigen museum. Het Cromhouthuis, het huis van de familie aan de Herengracht, opent vrijdag voor publiek.

Laura Oberijé
Amsterdam

[illegible]

Katholiek

[illegible]

Philips Vingboons

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 14 APR. 2016

paraaf voor identificatiedoeleinden:

Met Museum Catharijneconvent Utrecht en Museum Ons' Lieve Heer op Solder werkt het Bijbels Museum nauw samen op educatief gebied, in het project *Feest! In de Stad* en *Feest! Op Solder*: een rijk scholierenprogramma over de traditie en viering van religieuze feesten in Amsterdam en Nederland. Deze permanente presentatie over religieuze feesten werd door vele scholieren en kinderen in familieverband bezocht. In totaal bezochten 2.277 kinderen *Feest* (waarvan 686 in het Bijbels Museum). In november en december werden daarbij familieactiviteiten rond Sint en Kerst georganiseerd. Schoolgroepen uit Noord-Holland krijgen gratis busvervoer aangeboden, dankzij een subsidie via het museum Catharijneconvent Utrecht.

3. Beknopte kwalitatieve beschrijving van gerealiseerde activiteiten

Bijbels Museum in het Land

In 2015 was het Bijbels Museum actief op tal van plekken in het land om de veelzijdige collectie ook buiten de museummuren te tonen. Van Den Helder tot Olst. Van Groningen tot Rotterdam. We verzorgden lezingen aan de hand van voorwerpen uit het depot van het museum. De Protestantse Kerk te Olst mocht in het depot van het museum een eigen tentoonstelling samenstellen. En de tentoonstelling Het Verloren Paradijs reisde mee met de voorstelling Ad & Eefje en het Verloren Paradijs, een muziektheaterproductie van de Tafel van Vijf. Ruim 2700 kinderen bezochten de tentoonstelling en deden mee aan de bijbehorende educatieve activiteit. In het totaal zijn het afgelopen jaar 5000 bezoekers op onze activiteiten in het land af gekomen. Een succes waar we als museum trots op zijn.

Ad & Eefje en het Verloren Paradijs

Van 7 september t/m 23 november reisde het theaterstuk Ad & Eefje en het Verloren Paradijs door Nederland. Met jazzy popmuziek, zang en veel humor werd een junior-versie van het verhaal van Adam en Eva verteld; een verhaal over twee kinderen die uit het paradijs vallen en samen een nieuwe wereld moeten opbouwen. Met de voorstelling reisde een kleine interactieve presentatie van *Bijbels Museum in het Land* mee. Op drie panelen werd op een zintuigenprikkelende manier verdieping op het verhaal van Adam en Eva geboden; hoor het verhaal, ruik de bloemen, proef vruchten, voel de aarde en bekijk prachtige prenten uit de collectie van het Bijbels Museum in het land. De presentatie werd vormgegeven door het team van The Wunderkammer en is opgenomen in het vaste aanbod van *Bijbels Museum in het Land*.

Daarnaast werden in het kader van *Bijbels Museum in het Land* de volgende activiteiten georganiseerd:

Datum	Activiteit	Opdrachtgever
22/02	Presentatie Kruiswegstaties	Protestantse Kerk Castricum
07/03	Lezing Bijbelse Flora	Leger des Heils
19/03	Lezing Bijbelse Flora	Open Kerk Avond Den Helder (NGK Den Helder)
16/04	Lezing Ontstaan van de Bijbel	Passage Vrouwen afd. Groningen
22/04	Lezing Bijbels Museum in het Land alg.	Verzorgingstehuis Amaris Huizen
03/06	Presentatie Bert Boumantekeningen	Protestantse Gemeente Olst
20/06	Presentatie Boeck der Natuere	Nieuwendammerkerk
07/09	Ad & Eefje: Bijbelse Tuin Hoofddorp	Tafel van Vijf ism Bijbelse Tuin Hoofddorp
13/09	Film tabernakel	Protestantse Gemeente Stede Broec
19/09	Ad & Eefje: Premiere Bellevue	Tafel van Vijf
24/09	Ad & Eefje: Dokzaal Amsterdam	Tafel van Vijf
21/10	Lezing Westerkerk	Westerkerk
09/11	Ad & Eefje: Theater Zuidplein Rotterdam	Tafel van Vijf
23/11	Ad & Eefje: Agnietenhof Tiel	Tafel van Vijf
27/12	Ad & Eefje: Toneelschuur Haarlem	Tafel van Vijf
28/12	Ad & Eefje: Theater Odeon Zwolle	Tafel van Vijf

Tijdelijke programmering

26 januari t/m 10 mei 2015: presentatie Noach in de Bijbelzaal
In de Bijbelzaal was vanaf 26 januari een presentatie te zien over Noach en de zondvloed. Aan de hand van historische prenten en voorwerpen uit de collectie van het Bijbels Museum volgden we het Bijbelverhaal van Noach en de Zonvloed. De presentatie ging in op de symbolische betekenis die in de loop der tijd aan de ark is toegekend.

12 maart t/m 14 juni: tentoonstelling I believe I am Gay
Vanaf maart 2015 was er een bijzondere fototentoonstelling over het thema religie en homoseksualiteit te zien in het Bijbels Museum. In de expositie, getiteld I BELIEVE I AM GAY, toonden fotografen Hadas Itzkovitch en Anya van Lit 37 fotoportretten van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, bi-seksuelen en transgenders (LHBT-ers) uitchristendom, Jodendom, Islam, Hindoeisme en Boeddhisme. Van vrijzinnig tot orthodox, van jong tot oud en allen woonachtig in Nederland en actief in hun religieuze gemeenschap Onder de geportretteerden bevonden zich ook enkele voorgangers, zoals een rabbijn en een predikant.
In het verlengde van de tentoonstelling vonden bijzondere evenementen en ontmoetingen plaats. Zo mocht het Bijbels Museum op 5 juni de Ambassadeur van Israël, Z. E. Ambassadeur Haim Divo en zijn echtgenote, ontvangen en hen rondleiden in de tentoonstelling. Op 7 juni organiseerden we 'Moeders van.....', een ontvangst voor de familieleden van de geportretteerden. Tijdens deze middag gingen we met elkaar in gesprek over het thema religie en homoseksualiteit. Op 7 april organiseerde het Bijbels Museum in de Oude Lutherse Kerk de Riek Stienstralezing, in samenwerking met het fotografenduo Hadas Itzkovitch en Anya van Lit en in samenwerking met het Haardvuur Avonden Project en met het COC. Sprekers waren Dr. David Bos (VU en UvA) en imam dr. Ludovic Mohammed. Na afloop was er een paneldiscussie met vertegenwoordigers van vijf religies.
Op 31 mei vond in het Bijbels Museum een openbare ontmoeting plaats met voorgangers uit Jodendom, christendom, islam en Boeddhisme. In het verlengde van de tentoonstelling I Believe I Am Gay zullen zij tijdens de EUROpride 2016 een interreligieuze viering organiseren. Ter voorbereiding spraken zij tijdens deze middag over hun persoonlijke motivatie als gelovige, voorganger en LHBT-er om met elkaar een viering te organiseren die in opzet en liturgie gemeenschappelijk en interreligieus is.
De tentoonstelling en programmering I Believe I Am Gay riep op een positieve en opbouwende manier reacties, gesprekken en ontmoetingen op. Het Bijbels Museum als ontmoetingsplaats voor Bijbel, geloof, debat, gezamenlijk eten en drinken, interreligieuze dialoog functioneerde op z'n best.

Bij de tentoonstelling verscheen tevens een gelijknamig fotoboek. Naast de portretten bevat de publicatie een essay van Dr. David Bos, godsdiensthistoricus en socioloog (UvA/VU). Ook zijn er korte monologen opgenomen, opgetekend door journalist Iris Ludeker, waarin vijf geportretteerden vertellen waar ze zich thuis voelen in hun religie en welke teksten uit hun heilige boek hun inspiratie en steun bieden.

Het project werd gesteund door de volgende fondsen:

- Het Blauwe fonds
- Stichting Trutfonds
- Kerk in Actie
- Prins Bernhard Cultuur fonds
- Stichting Democratie en Media
- SVVS Schorer
- Protestantse Kerk Amsterdam

20 mei t/m medio september: presentatie JOB
Het boek Job wordt algemeen beschouwd als een van de hoogtepunten uit de wereldliteratuur. In de tekst wisselen tegenstellingen elkaar af: licht en duisternis, dood en leven, menselijke onmacht en goddelijke almacht, rechtvaardigheid en onrechtvaardigheid, schuld en onschuld, wijsheid en onwetendheid. Van mei t/m september waren er op de Bijbelzaal drie kunstwerken te zien van kunstenaar Willebrord de Winter (1941).

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

De werken, waarin de kunstenaar koos voor drie gezichtspunten uit het verhaal van Job, werden in 1996 bekroond met de Kunstprijs Bijbels Museum.
Op 29 mei, tijdens de Amsterdamse Boekennacht werd het boek Job in de Statenvertaling, tijdens een marathonlezing, voorgelezen in de Bijbelzaal. Eerste lezer was oud-burgemeester Job Cohen, gevolgd door Amsterdamse dominees en predikanten en voorlezers uit het hele land. Een bijzonder sfeervolle bijna magische avond waar het publiek aandachtig urenlang luisterde naar de voordrachten.
Ter ere van de boekennacht was onze zeldzame Van Santenbijbel in de grote Salon onder begeleiding van de conservator te bezichtigen en door te bladeren.

1 oktober 2015 t/m 30 april 2016: Zonde
Met het project Zonde bouwt het Bijbels Museum verder aan een lange traditie van reflectie en bezinning op de zeven hoofdzonden en de teksten uit de Bijbel die daaraan ten grondslag liggen. Zeven jonge hedendaagse kunstenaars reflecteren door middel van kunstwerken en performances op het thema Zonde. Vanaf oktober 2015 tot en met april 2016 presenteert iedere maand een andere kunstenaar een andere zonde. Permanent worden, naast kunst uit eigen collectie, prenten van onder meer Rembrandt en Pieter Brueghel uit de collectie van het Rijksmuseum getoond. Tevens is een schilderij van Adriaen van der Werff, een bruikleen van het Rijksmuseum Twenthe, opgesteld.

In oktober, november en december vonden evenementen rondom respectievelijk de zonden Lust, Hoogmoed en Woede plaats. De kick off van het project was de audio- en videoperformance 'LUST - hoofd- en lijfzonde'. Kunstenaar en dominee Rikko Voorberg (bijgestaan door Matteo Mijderwijk (filmmusicus) en Skinfiltr8r, aka the ArtBishop (visuals and spoken word)) reflecteerde op de zonde Lust. De performance vond plaats tijdens het Amsterdam Dance Event, waarmee het Bijbels Museum voor drie dagen onderdeel werd van 's werelds grootste dancefestival.

Naast de hierboven beschreven activiteiten organiseerde het Bijbels Museum in 2015 de volgende (dag)activiteiten:

Datum	**Activiteit**
06/01	Donateursdag
04/02	Prof. Boon-lunch. Ter herinnering aan de 95e geboortedag van prof. dr. Rudolf Boon
09/02	Opening tentoonstelling Grachtenhuizen, foto's van Arjan Bronkhorst
April	Tulpenfestival
05/05	Vrijheidslunch
13/05	Lezing door prof. dr. Shlomo Berger (UvA) over Gay poëzie. I.h.k. van festival Joodse homoseksuele identiteit
29/05	Boekennacht
04/06	Stienstra lezing over religie en homoseksualiteit
20/06	Studiedag over Profeten (i.s.m. de Nieuwe Bijbelschool)
21/06	Studiebijeenkomst over de Egyptische Collectie met 'Huis van Horus'
19, 20 & 21/06	Open Tuinendagen
22/08	Grachtenfestival. Opvoering 'A garden on Mars'
01/10	Kick off project Zonde
17 & 18/10	Amsterdam Dance Event. Zonde Lust
21/10	Kickoff Project Close Reading Close Drawing i.s.m. de Nederlandse Kring van Tekenaars
7/11	Museumnacht. Zonde Hoogmoed
28/11	Sintfeest voor families
1/12	Light at the Museum. Zonde Woede
23/12	Kerstfeest voor families
25/12	Kerstconcert door het Khachaturian Ensemble

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Collectie
22 prenten van onder anderen Romeyn de Hooghe, Jan luiken, Matthias Scheits en Alexander Bida maakten onderdeel uit van de tentoonstelling The Nativity Stories in de Leventis Gallery in Nicosia, Cyprus. Het Bijbels Museum leverde niet alleen de prenten voor deze tentoonstelling, maar schreef ook de begeleidende teksten voor tentoonstelling en catalogus.

Op 13 maart vond tijdens een feestelijke lunch de officiële overdracht plaats van de archeologische collectie van mevrouw ds. Thea Barnard en mevrouw Mies Stoop (I.M.) De Collectie Barnard Stoop bevat ruim 70 archeologische objecten uit het oude Israel uit de periode van de Steentijd tot de Byzantijnse tijd. Hun collectie hebben ze gedurende talloze reizen naar het Heilige Land, met elkaar en met gemeenteleden, bijeengebracht. Bijna alle opgravingen hebben ze vanaf het begin gevolgd en gefotografeerd en in persoonlijke reisverslagen bijgehouden. Na jaren van voorbereiding, is de collectie naar het Bijbels Museum gekomen en getaxeerd door Mieke Zilverberg. Een prachtige authentieke collectie met bijzondere objecten. Een schenking waar het Bijbels Museum zeer dankbaar voor is, mede omdat de schenking vergezeld ging van een donatie die er in voorzag dat er vitrines in de Bijbelzaal konden worden ontworpen. De archeologische objecten worden nu getoond op de Bijbelzaal en onder begeleiding van de conservator voor schoolklassen en speciale rondleidingen uit de vitrines gehaald.

De granieten beelden van Bijbelse vrouwen, gemaakt door de priorin van het Lioba Klooster in Egmond, die gedurende enkele jaren in de Bijbelse Tuin stonden, zijn doorgereisd naar het bezinningscentrum Stal op de Kaag, van pastor Kees van Lent. We kijken met plezier terug op de bijzondere samenwerking. In oktober ontvingen we, eveneens afkomstig van de Bijbelse Tuin van pastor Kees van Lent in Hoofddorp, zeven beelden van kunstenaar Karel Gomes in bruikleen voor het project de Zeven Zonden.

Van Museum La Gondola, het poppenspelmuseum in Haarlem, kregen we een hele bijzondere Bijbel geschonken, namelijk de huisbijbel van dominee Leendert Schouten, die hij vermoedelijk in zijn Bijbels Museum gebruikte. Deze Statenvertaling wordt inmiddels permanent gepresenteerd in het Schoutenkabinet op de derde verdieping.

Het 'Bijbel doorgeef project' – Bring your own Bible - gaat onvermoeibaar voort. Grote hoeveelheden Bijbels, vaak met een persoonlijk verhaal eraan toegevoegd, vinden hun weg naar de Bijbelzaal. Gelukkig worden er ook vele meegenomen door bezoekers.

Bijzondere ontvangsten
In navolging van vorige jaren werd het Bijbels Museum ook in 2015 wederom regelmatig als locatie gehuurd voor huwelijken, diners, lunches en zakelijke ontvangsten. In veel gevallen wordt de catering door het eigen museumcafé verzorgd. De groei van het aantal ontvangsten, en de inkomsten daaruit, is veelbelovend. Voorzien wordt dat de groei in 2016, wanneer het Cromhouthuis in volle glorie is ingericht, zal doorzetten.

<u>Aantal bezoekers</u>
Het museum ontving in 37.501 bezoekers. Dat zijn er 2.656 minder dan in 2014. De activiteiten rond het project Zonde trokken echter een nieuw en zeer betrokken publiek van millennials naar het Bijbels Museum. Via de diverse activiteiten in het Bijbels Museum, en in de toekomst ook in het Cromhouthuis laat het museum een breed publiek kennismaken met de collectie van het Bijbels Museum, met de geschiedenis van het Cromhouthuis, met verschillende tentoonstellingen, met de tuin, en – via de Vrije Academie – met een breed scala van lezingen en cursussen op het gebied van kunst en geschiedenis.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

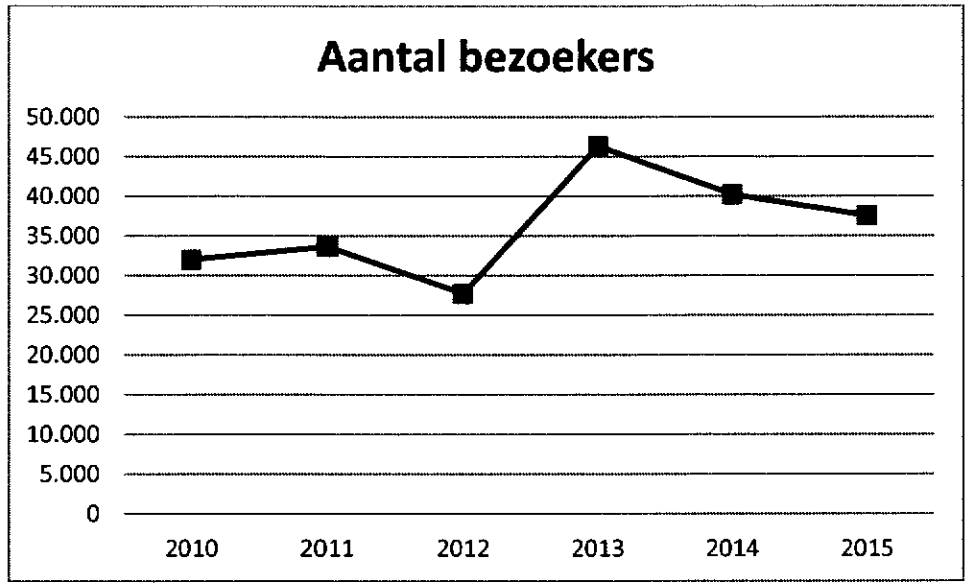

4. Exploitatieresultaat en financiële positie

Het jaar 2015 is afgesloten met een nadeel van € 81.963,-. Hierbij is van belang te melden dat bij de vaststelling van de begroting 2015 is bepaald dat een bedrag ten laste van bestemmingsfondsen mocht worden gebracht. Dan resulteert een tekort van € 40.715,-. Het tekort wordt in grote mate veroorzaakt door hogere personeelskosten dan begroot. Dit probleem is de afgelopen jaren steeds kleiner is geworden. Het probleem is steeds beter onder controle. Voor het komende jaar zijn aanvullende afspraken gemaakt waardoor het grotendeels is opgelost.

De stichting realiseerde in 2015 een eigen inkomstenpercentage van 77%. Hiermee wordt wederom ruimschoots voldaan aan de gemeentelijke eis van 25%.

In 2015 hebben we wederom aanzienlijke stappen kunnen zetten in de herpositionering en herinrichting van het Bijbels Museum en het Cromhouthuis. De samenwerking met het Amsterdam Museum en Ons' Lieve Heer op Solder is versterkt en resulteert in flexibele inzet van personeel, gezamenlijke marketing en educatie, samenwerking op inhoudelijk en administratief gebied. Dat samenwerking met zowel Amsterdamse musea, als met het Catharijneconvent in Utrecht, van groot belang is voor het Bijbels Museum moge duidelijk zijn. Door deel te zijn van een groter netwerk wordt het museum zichtbaarder, krachtiger en financieel stabieler. De steun die het museum van particulieren ontvangt is onverminderd groot.

5.Beleid met betrekking tot vrijkaarten

Het Bijbels Museum verstrekt vrijkaarten aan betrokkenen bij projecten, docenten die museumbezoek voorbereiden of begeleiden en donateurs van het museum. Wanneer een ruimte commercieel verhuurd wordt, is de toegangsprijs tot het museum in de huurprijs opgenomen. Het museum heeft in 2015 deelgenomen aan de Museumnacht, het Tulpenfestival en de Open Tuinen Dagen, waaraan in totaal vele duizenden Amsterdammers deelnemen. Deze bezoekers kopen een passepartout, waarbij een deel van de totale inkomsten aan het museum wordt afgedragen.

6.Toepassing en uitvoering Governance Code Cultuur

Beide stichtingen zijn stichtingen met een bestuur en een (gevolmachtigde) directeur. In de lopende Kunstenplanperiode zal de organisatie worden gewijzigd en zal een begin gemaakt worden met de implementatie van het Raad van Toezicht model.

7.Stand van zaken onderhoud

De instelling is zowel huurder (het Bijbels Museum) als verhuurder (Stichting de Cromhouthuizen). De Cromhouthuizen bezit de panden en verzorgt onderhoud aan het gebouw, de installaties en de tuin. Het Bijbels

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Museum beheert de collectie en verzorgt tentoonstellingen. De instandhouding van het monument wordt door het museum gezien als een kerntaak.
Het reguliere onderhoud is beschreven in een Meerjaren Onderhouds Plan. Met de Gemeente Amsterdam is afgesproken dat in de Kunstenplan periode 2013 – 2016 gemiddeld € 63.000,- per jaar aan groot onderhoud wordt uitgegeven. Uit onderstaand overzicht blijkt dat we daar reeds ruimschoots aan hebben voldaan. Daarnaast is aan het museum voor de periode 2014 t/m 2019 een bedrag van € 37.754,- voor de Instandhouding van het Rijksmonument toegekend door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

9.Tot slot

Het museum onderhoudt op inhoudelijk gebied en in de samenwerking met museale partners een nauwe band met de stad Amsterdam en hoopt ook in het komende jaar weer een waardevolle bijdrage aan het culturele aanbod van Amsterdam te kunnen leveren vanuit het unieke thema van het Bijbels Museum én de bijzondere huisvesting in het Cromhouthuis aan de Herengracht. In dit jaarverslag van 2015 kunnen we reeds met trots melden dat Amsterdam, door de nauwe samenwerking tussen het Bijbels Museum en het Amsterdam Museum, een 'nieuw museum' rijker is geworden: het Cromhouthuis. Deze verrijking van het aanbod komt de stad, haar bewoners en bezoekers ten goede en maakt, beter nog dan vele woorden, zichtbaar waar samenwerking toe kan leiden.

Amsterdam, 14 april 2016

Namens het bestuur en de directeur van Stichting Bijbels Museum

dr. S.J. Noorda (voorzitter)

drs. B. Büchner (directeur)

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden

Geconsolideerde Balans

Activa	31 december 2015		31 december 2014	
Gebouwen en verbouwingen	1.699.961		1.699.961	
Herinrichting	-		-	
Overige inventaris	3.923		6.744	
Materiële vaste activa		**1.703.884**		**1.706.705**
Voorraden	16.630		15.496	
Vorderingen	189.539		168.446	
Liquide middelen	203.799		316.871	
Vlottende Activa		**409.969**		**500.813**
Totaal activa		**2.113.852**		**2.207.517**

Passiva	31 december 2015		31 december 2014	
Algemene reserve	48.957		89.672	
Bestemmingsfondsen	127.867		169.114	
Eigen Vermogen		**176.824**		**258.786**
Langlopende schulden		**1.700.000**		**1.700.000**
Crediteuren	135.872		55.333	
Overige kortlopende schulden	101.156		193.398	
Kortlopende schulden		**237.029**		**248.731**
Totaal passiva		**2.113.852**		**2.207.517**

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Geconsolideerde staat van baten en lasten

Omschrijving	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Publieksinkomsten	93.850	100.000	104.644
Sponsorinkomsten	0	0	0
Indirecte opbrengsten	159.780	119.500	182.178
Totaal opbrengsten	**253.630**	**219.500**	**286.821**
Subsidies gemeente Amsterdam	208.090	208.090	217.770
Overige subsidies uit publieke middelen	11.356	0	239
Bijdragen uit private middelen	424.966	316.500	624.866
Totaal subsidies /bijdragen	**644.413**	**524.590**	**842.875**
Totaal baten	**898.043**	**744.090**	**1.129.696**
Personeelskosten	485.069	345.299	505.555
Afschrijvingen	2.821	2.821	3.718
Huur	0	0	0
Hypotheek	84.005	84.500	83.606
Onderhoudskosten	75.777	68.200	22.108
Huisvestingskosten	89.870	66.500	75.581
Algemene kosten	36.789	32.670	37.911
Collectiekosten	6.827	5.600	8.622
Marketing	6.414	10.000	9.990
Fondsenwerving	22.857	28.500	37.995
Educatie / Activiteiten	171.380	100.000	231.949
Totaal lasten	**981.809**	**744.090**	**1.017.034**
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	**-83.766**	**0**	**112.662**
Saldo rentebaten/-lasten	1.803	0	1.468
Saldo bijzondere baten en lasten	0	0	0
Totaal saldo baten en lasten	**-81.963**	**0**	**114.130**
Het saldo wordt gemuteerd op:			
Bestemmingsfonds groot onderhoud	-7.577	0	30.945
Rita en Rudolf Boon-Schillingfonds	-33.671	0	138.169
Algemene Reserve CHH	-31.171	0	319
Algemene Reserve BM	-9.544	0	-55.304
Totaal resultaatbestemming	**-81.963**	**0**	**114.130**

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Toelichting op de geconsolideerde balans: grondslagen

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

Algemene grondslagen
De jaarrekening is opgesteld conform het handboek van verantwoording Kunstenplan subsidie Gemeente Amsterdam. De jaarrekening is opgesteld in euro's. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Museumcollectie
De museumcollectie is niet gewaardeerd. Voor zover niet in het bezit van het museum, is een deel van de (oude) Bijbelcollectie door het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG) om niet in bruikleen gegeven. De oorspronkelijke kerncollectie van het museum (archeologische en religieuze voorwerpen, modellen, 19e eeuwse 'souvenirs' uit het Heilige Land, de Tabernakel en alle toebehoren e.d.) bekendstaand onder de naam 'Schoutencollectie', is op 21 september 2007 door het NBG aan het Bijbels Museum geschonken.

Materiële vaste activa
De gebouwen worden gewaardeerd tegen aanschafprijs. Ontvangen subsidies ten behoeve van de restauratie zijn ten gunste van de restauratie geboekt. Er wordt niet afgeschreven op de gebouwen.
Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Een deel van de indirecte kosten en rente op schulden wordt over het tijdvak van vervaardiging aan de vervaardigingprijs toegerekend.

Materiële vaste activa: Herinrichting museum
De kosten voor herinrichting worden steeds in vijf jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa: Overige inventaris
Alle aanschaffingen vanaf 2002 zijn geactiveerd. Computerapparatuur wordt in drie jaar afgeschreven, de overige inventaris wordt in vijf jaar afgeschreven.

Algemeen voor resultaatbepaling
Verantwoording van baten en lasten vindt in beginsel plaats op het tijdstip waarop zij betrekking hebben. Het exploitatiesaldo wordt bepaald als verschil tussen de baten toe te rekenen aan de desbetreffende periode en lasten op grond van historische kosten, tenzij anders vermeld.
Verliezen worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn.

Vorderingen
Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde zo nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op individuele beoordeling van de inbaarheid van de vordering.

Liquide middelen, voorzieningen, langlopende schulden en kortlopende schulden
De liquide middelen, voorzieningen, langlopende schulden en kortlopende schulden worden gewaardeerd op de nominale waarde.

Consolidatie
In de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten is, naast Stichting Bijbelsmuseum, de volgende instelling geconsolideerd: Stichting Cromhouthuizen. Het bestuur van de stichting Cromhouthuizen bestaat uit het bestuur van Stichting Bijbelsmuseum.

Continuïteit
Op 31 december 2016 eindigt het huidige kunstenplan en op 29 januari 2016 is een aanvraag voor het nieuwe kunstenplan 2017 -2020 ingediend. Het uitgangspunt is dat er een structurele subsidie voor 2017 – 2020 zal worden toegekend. De grondslagen zijn dan ook op continuïteitsbasis opgenomen

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Toelichting op de geconsolideerde balans

Materiële vaste activa	31 december 2015		31 december 2014	
Gebouwen en verbouwingen				
Aanschafwaarde per 1 januari boekjaar	1.699.961		1.699.961	
Af: Afschrijvingen per 1 januari boekjaar	-		-	
Af: Afschrijving over dit boekjaar	-		-	
Bij: Investeringen boekjaar	-		-	
Totaal gebouwen en verbouwingen		**1.699.961**		**1.699.961**
Herinrichting				
Aanschafwaarde per 1 januari boekjaar	808.318		808.318	
Af: Afschrijvingen per 1 januari boekjaar	-808.318		-807.584	
Af: Afschrijving over dit boekjaar	-		-734	
Bij: Investeringen boekjaar	-		-	
Totaal herinrichting		-		-
Overige inventaris				
Aanschafwaarde per 1 januari boekjaar	148.857		148.857	
Af: Afschrijvingen per 1 januari boekjaar	-142.113		-139.129	
Af: Afschrijving over dit boekjaar	-2.821		-2.984	
Bij: Investeringen boekjaar	-		-	
Totaal overige inventaris		**3.923**		**6.744**
Totaal materiële vaste activa		**1.703.884**		**1.706.705**

Op 17 maart 2000 is de renovatie afgerond. Met ingang van 1999 zijn ontvangen subsidies en bijdragen inzake de renovatie in mindering gebracht op de geïnvesteerde renovatiekosten. De ontvangen fondsen op naam van de Stichting de Cromhouthuizen worden ten gunste van de restauratie gebracht, tenzij anders met de subsidieverstrekker is overeengekomen. Er wordt niet afgeschreven op deze post. De taxatiewaarde van het pand bedraagt (tegen gedwongen verkoop) € 3.150.000,-.

De herinrichting is geheel afgeschreven. Met betrekking tot de overige inventaris hebben er dit jaar geen investeringen plaatsgevonden die worden geactiveerd.

Voorraden	31 december 2015	31 december 2014
Winkelvoorraad	11.013	11.626
Museumkaarten	4.448	3.870
I Amsterdam-cards	1.170	-
Totaal voorraden	**16.630**	**15.496**

De winkelvoorraad is gewaardeerd tegen inkoopprijs. Incourante artikelen zijn afgeschreven, waardoor de voorraad op een realistisch niveau is gebracht van € 26.282,- per 31 december 2011 tot € 11.013,- nu.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Vorderingen	31 december 2015	31 december 2014
Debiteuren	31.498	40.272
Kruisposten	225	707
Omzetbelasting	28.146	26.739
Nog te ontvangen bedragen	114.296	92.141
Vooruitbetaalde bedragen	15.374	8.138
Overig	-	448
Totaal vorderingen	**189.539**	**168.446**

Momenteel zijn er geen oninbare bedragen en dus geen dubieuze debiteuren. De nog te ontvangen omzetbelasting heeft betrekking op het vierde kwartaal. De nog te ontvangen bedragen heeft voor het grootste deel betrekking op de subsidie die we van het Mondriaan Fonds dienen te ontvangen voor het project Feest. Daarnaast hebben we nog subsidies tegoed voor het project I Believe I am Gay en voor de reparatie van de vijver.

Liquide middelen	31 december 2015	31 december 2014
Kas	883	966
Bankrekeningen	32.900	88.114
Deposito's en spaarrekeningen	170.017	227.791
Totaal liquide middelen	**203.799**	**316.871**

Doordat we een aanzienlijk bedrag aan het Rita en Rudolf Boon-Schillingfonds hebben toevoegen is de liquiditeit de laatste twee jaar ruim verbeterd. We proberen op een veilige manier zoveel mogelijk rente op deze middelen te realiseren. In 2015 is de liquiditeit afgenomen doordat we nog een aantal toegekende subsidies moeten ontvangen en omdat we een negatief resultaat hebben gerealiseerd.

Algemene reserve	31-12-2014	Dotatie	Onttrekking	31-12-2015
Algemene reserve BM	39.106	-	9.544	29.562
Algemene reserve CHH	50.566	-	31.171	19.395
Totaal algemene reserves	**89.672**	**-**	**40.715**	**48.957**

Het negatief resultaat 2015 wordt ten laste van de reserves gebracht.

Bestemmingsreserves en -fondsen	31-12-2014	Dotatie	Onttrekking	31-12-2015
Groot onderhoud	30.945	-	7.577	23.369
Rita en Rudolf Boon-Schilling Fonds	138.169	-	33.671	104.498
Totaal reserves en fondsen	**169.114**	**-**	**41.248**	**127.867**

In 2014 is er een legaat ontvangen waarmee het Rita en Rudolf Boon-Schillingfonds is gevormd. De verwachting is dat het totale legaat € 258.688,- zal bedragen. In 2014 hebben we reeds € 250.000,- ontvangen. De eindafrekening zal plaatsvinden in 2016. Het fonds wordt ingezet ter verbetering van de Bijbelzaal in het Bijbels

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Museum. De kosten die hiervoor in 2014 en 2015 zijn gemaakt zijn ten laste van dit fonds gebracht. Het is de bedoeling dat dit fonds gebruikt wordt om andere opbrengsten te genereren.

Groot onderhoud	2013	2014	2015	2016	gemiddeld
begroting	47.400	58.200	68.200	78.200	63.000
werkelijke uitgaven	248.391	27.255	75.777	-	87.856
reservering	-	30.945	-7.577	-	5.842

Met de gemeente Amsterdam zijn bedragen afgesproken die worden ingezet voor groot onderhoud (zie volgende overzicht). Voor 2014 was dit bedrag € 58.200,- De uitgaven in 2014 bedroegen echter € 27.255,- Het restant wordt gereserveerd zodat het beschikbaar blijft voor dit doel. In 2015 was de afspraak dat er € 68.200,- zou worden uitgegeven voor groot onderhoud. In totaal is er echter € 7.577,- meer uitgegeven. Dit is ten laste van deze reserve gebracht.

Langlopende schulden	31 december 2015	31 december 2014
Schulden aan kredietinstellingen	1.700.000	1.700.000
Totaal Langlopende schulden	**1.700.000**	**1.700.000**

De schuld betreft de aflossingsvrije hypotheek bij de ABN AMRO Bank N.V. Het betreft een lening met een hoofdsom van € 1.700.000,- met een looptijd van 10 jaar eindigend 1 oktober 2016. Voor de hypotheek geldt een vaste rente van 4,15% per jaar plus een variabele rente. Momenteel wordt de herfinanciering van de hypotheek voorbereid. Er zijn concrete gesprekken dus herfinanciering zal geen problemen opleveren.

Kortlopende schulden	31 december 2015	31 december 2014
Crediteuren	135.872	55.333
Nog te betalen bedragen	66.233	150.280
Vooruit ontvangen bedragen	3.507	9.205
Vakantiegeld en -dagen	24.245	27.276
Loonbelasting	7.171	6.638
Totaal kortlopende schulden	**237.029**	**248.731**

Het niveau van de crediteuren is ultimo 2015 hoger dan ultimo 2014. Dit wordt veroorzaakt door een groot aantal verrekeningen die aan het eind van het jaar plaatsvinden. In 2014 stonden deze posten nog op de nog te betalen bedragen. Er vindt dus een verschuiving plaats tussen deze twee posten.

De grootste crediteur betreft Museum Ons' Lieve Heer op Solder en heeft betrekking op de verrekening van personeelskosten. De nog te betalen bedragen hebben voor het grootste deel betrekking op de verrekening van de inkomsten met het Amsterdam Museum.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Op de huurvorderingen berust een pandrecht als zekerheidsstelling voor de kredietovereenkomst met ABN AMRO

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Publieksinkomsten	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Toegang	24.142	25.000	25.827
Toegang Museumkaart	55.753	60.000	61.629
Toegang I Amsterdamcard	6.616	10.000	6.326
Toegang andere vouchers	7.340	5.000	10.861
Totaal entreegelden	**93.850**	**100.000**	**104.644**

De gehoopte opbrengstenstijging ten opzichte van 2014 is helaas niet gerealiseerd. Dit is vooral het resultaat van een lagere afrekening van het museumkaartbezoek ten opzichte van vorig jaar. Er ontstaat daardoor dan ook nadeel van ruim € 6.000,- . De helft van de inkomsten wordt verrekend met het Amsterdam Museum als vergoeding voor de inrichting van de Cromhouthuizen. Deze vergoeding wordt dus ook navenant lager waardoor het nadeel gedeeld wordt. Deze afdracht is verantwoord onder de post tentoonstellingslasten.

Indirecte opbrengsten	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Opbrengsten museumwinkel	5.323	10.000	7.144
Verhuur locatie	154.457	109.500	175.034
Totaal overige inkomsten	**159.780**	**119.500**	**182.178**

Onder verhuur locatie staan huuropbrengsten opgenomen van de Vrije Academie (€ 36.708), Amsterdam Museum (€ 50.000,-) en de ontvangsten m.b.t. horeca (€ 67,749,-). De uitgaven en inkomsten voor horeca staan uitgebreid toegelicht in de bijlage. Ten opzichte van vorig jaar is de verhuuropbrengst ongeveer € 25.000,- lager. Dit wordt veroorzaakt doordat in de begroting een lagere verhuur aan het AM is vastgesteld.

Subsidie Amsterdam	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Exploitatiesubsidie	208.090	208.090	217.770
Totaal subsidie Amsterdam	**208.090**	**208.090**	**217.770**

De subsidie van de gemeente Amsterdam is in 2015 geheel ontvangen.

Overige subsidies uit publieke middelen	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Rijk- BRIM-subsidie	11.356	0	239
Totaal overige subsidies publ. middelen	**11.356**	**0**	**239**

In 2015 hebben we voor het tweede deel van de BRIM-subsidie, voor de onderhoud van de panden, ontvangen en uitgegeven. Er is nog een restant van € 3.507,- beschikbaar dat staat gereserveerd op de balans op de vooruit ontvangen bedragen.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 14 APR. 2016

paraaf voor identificatiedoeleinden:

Bijdragen uit private middelen	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Donateursbijdragen	219.383	276.500	214.830
Andere giften en legaten	76.665	0	301.426
Bijdrage fondsen / schenkingen	100.877	40.000	89.368
Overige inkomsten	28.041	0	19.243
Totaal bijdragen uit private middelen	**424.966**	**316.500**	**624.866**

Van donateurs is in 2015 weer iets meer ontvangen dan vorig jaar. Daarnaast hebben we in 2015 ruim € 76.000,- aan legaten mogen ontvangen. Waarmee het totaal aan donateurs giften en bijdragen meer is dan begroot.

De bijdragen en schenkingen van fondsen zijn over de projecten uit te splitsen: I Believe I am Gay € 42.500,- Bijbelzaal € 27.400,-, Herstel vijver € 12.500,-, Zonde € 12.500,- en Feest € 5.000,-.

De overige inkomsten betreft diverse verrekeningen waarvan de belangrijkste zijn: een verzekeringsuitkering van € 10.600,- en een verrekening met het Amsterdam Museum voor personeelslasten van € 10.500,-.

Verdeling inkomsten	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Eigen opbrengsten	77%	72%	81%
Subsidie gemeente Amsterdam	23%	28%	19%
Eigen inkomstenpercentage	**100%**	**100%**	**100%**

De eis voor het realiseren van tenminste 25% eigen inkomsten wordt wederom ruimschoots gehaald.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Personeelskosten	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Lonen en salarissen	201.052	214.245	202.415
Sociale Lasten	35.262	0	34.077
Pensioenlasten	28.807	25.000	24.447
Inhuur personeel	136.212	49.524	135.511
Overige personeelskosten	83.736	56.530	109.105
Totaal personeelskosten	**485.069**	**345.299**	**505.555**

De lasten voor het personeel in dienst waren ruim € 25.000,- hoger dan begroot. Dit heeft voor het grootste deel betrekking op de kosten voor een extra marketingmedewerker doordat we de medewerker met ingang van 2015 niet meer konden inhuren van Museum Ons' Lieve Heer op Solder.

Het ingehuurde personeel was € 87.000,- hoger dan begroot. Hiervan had € 62.000,- betrekking op de horeca, waarvan de kosten en opbrengsten in 2015 nog niet in de begroting waren opgenomen. Verderop wordt een totaaloverzicht van kosten en opbrengsten van de horeca weergegeven. De overige € 25.000,- komt door extra inhuur MID-ers. Dit kon voor € 11.000,- weer doorberekend worden aan de Vrije Academie. De overige € 14.000,- wordt veroorzaakt doordat we meer inhuur nodig hadden voor interne activiteiten en niet de gehele geplande bezuiniging konden doorvoeren.

De overige personeelskosten waren ook ruim € 27.000,- hoger dan begroot. Dit heeft een aantal oorzaken. Er kon minder personeel worden doorberekend aan projecten. Daarnaast werden er extra uitgegeven gedaan die niet in de begroting waren opgenomen zoals de inhuur van een personeelsadviseur en vergoedingen voor vrijwilligers.

Huisvesting en onderhoud	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Hypotheek	84.005	84.500	83.606
Groot onderhoud	75.777	68.200	22.108
Klein onderhoud	19.143	0	6.489
Schoonmaken	28.409	28.000	27.535
Energie	26.750	25.000	25.098
Belastingen gebouw	5.419	7.000	6.945
Verzekeringen	6.754	6.500	5.534
Overige huisvestingskosten	3.395	0	3.980
Totaal huisvesting en onderhoud	**249.651**	**219.200**	**181.295**

Er is meer uitgegeven aan groot onderhoud dan begroot. Dit wordt verrekend met de daarvoor beschikbare reserve. Op klein onderhoud staan de kosten voor het herstel van de vijver opgenomen, waar een vergoeding tegenover staat van € 12.500,- van het Prins Bernhard Cultuur Fonds. Ook is er ongeveer € 5.000,- aan klein onderhoud uitgegeven waarvoor geen bedrag in de begroting was opgenomen.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Algemene kosten	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Kantoorbenodigdheden	2.114	2.250	3.259
Porto, telefoon, internet	12.132	9.920	10.647
Administratiekantoor	4.045	4.500	5.085
Accountantskosten	8.250	8.000	8.850
Abonnementen	326	500	341
Contributies	2.644	2.500	2.639
Bankkosten	4.721	5.000	5.041
Aanschaf kantoorinventaris	0	0	200
Overige algemene kosten	2.558	0	1.849
Totaal algemene kosten	**36.789**	**32.670**	**37.911**

De algemene kosten blijven aardig binnen begroting. Er is alleen meer uitgegeven aan telefonie en internet. Dit waren vooral incidentele kosten. Op overige algemene kosten staat nog een post opgenomen van € 2.000,- die nog verrekend moet worden met het Amsterdam Museum.

Collectiekosten	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Collectiebeheer	929	1.000	822
Collectie aankopen	0	0	120
Bibliotheek	88	400	377
Transport en opslag	1.783	0	3.274
Verzekeringen collectie	4.027	4.200	4.028
Totaal collectiekosten	**6.827**	**5.600**	**8.622**

Marketing	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Publiciteitskosten algemeen	6.060	10.000	8.938
Representatiekosten	355	0	1.051
Totaal Marketing	**6.414**	**10.000**	**9.990**

De kosten blijven ruim binnen de begroting omdat gewacht is met investeringen totdat de inrichting van het Cromhouthuis gereed was.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Fondsenwerving	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Donateurskosten algemeen	5.718	8.500	18.337
Drukwerk tbv donateurs	5.373	10.000	10.945
Mailing en portokosten tbv donateurs	11.766	10.000	8.713
Totaal Fondsenwerving	**22.857**	**28.500**	**37.995**

In 2014 waren de kosten veel hoger doordat acties plaatsvonden voor het werven van donateurs. De kosten zijn in 2015 ruim binnen begroting gebleven doordat we geprobeerd hebben waar mogelijk kosten te drukken.

Educatie / Activiteiten	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Activiteitkosten algemeen	4.010	5.000	11.740
Educatie	0	0	0
Tentoonstellingen	167.369	95.000	220.209
Totaal activiteiten en projecten	**171.380**	**100.000**	**231.949**

De tentoonstellingskosten zijn als volgt verdeeld:

Projecten	uitgaven	aanwezig dekking	fondsen dekking	overige dekking	realiseren dekking
I believe I am gay	44.618	-	42.500	6.195	-4.076
Bijbelzaal	41.071	-	22.000	5.400	13.671
Bijbels in het land	3.602	-	-	1.427	2.174
Feest!	4.807	-	4.807	-	-
Schoutenkabinet	6.976	5.000	-	-	1.976
Anna Zernike	766	-	1.170	-	-404
Kerst	309	-	-	-	309
Cromhouthuis	44.327	-	-	44.327	-
Zonde	20.894	-	12.500	-	8.394
Totaal	**167.369**	**5.000**	**82.977**	**57.349**	**22.044**

Het voordeel dat hier wordt gepresenteerd op I Believe I am Gay en Bijbels in het Land is bedoeld als vergoeding voor de interne personeelskosten.

Het restant op de Bijbelzaal wordt ten laste van het Rita en Rudolph Boon-Schillingfonds gebracht, terwijl de kosten van Feest geheel worden bekostigd door het Mondriaan Fonds.

Onder de post Cromhouthuizen staan de kosten opgenomen die aan het Amsterdam Museum moeten worden betaald. Dit bedrag is gebaseerd op 50% van de relevante inkomsten. Overigens betaalt het Amsterdam Museum aan de Stichting De Cromhouthuizen ook een huurbedrag van € 50.000,- voor de betreffende ruimten.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 14 APR. 2016

paraaf voor identificatiedoeleinden:

Voor Zonde is een subsidie van het Prins Bernhard Cultuur fonds ontvangen. Voor de resterende kosten is geen bijdrage ontvangen waardoor dit project een tekort heeft van ruim € 8.000,- in 2015.

Rentebaten en -lasten	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Rentebaten	1.803	0	1.468
Rentelasten	0	0	0
Saldo rentebaten en -lasten	**1.803**	**0**	**1.468**

Door de vele ontvangen bijdragen en goed liquiditeitsbeheer is het niet nodig geweest om geld te lenen en kon zelfs wat verdiend worden ondanks de lage rente.

Bestemmingsfondsen	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Groot onderhoud	-7.577	0	30.945
Roelof en Rita Boon-Schilling Fonds	-33.671	0	138.169
Saldo bestemmingsfondsen	**-41.248**	**0**	**169.114**

Met de gemeente Amsterdam zijn bedragen afgesproken die worden ingezet voor groot onderhoud. Voor 2015 was dit bedrag € 68.200,- De uitgaven bedroegen echter € 7.577,- meer. De extra kosten kunnen ten laste van de reserve gebracht worden die beschikbaar is voor dit doel.

In 2014 is er een legaat ontvangen van € 250.000,- waarmee het Rita en Rudolf Boon-Schillingfonds is gevormd. Dit fonds wordt ingezet ter verbetering van de Bijbelzaal in het Bijbels Museum. De kosten die in 2015 niet vanuit andere bijdragen kon worden gedekt worden ten laste van dit fonds gebracht. Het resultaat bedroeg 13.671 (zie tentoonstellingskosten) en daarnaast zou 20.000 van de personeelskosten van de conservator ten laste van de Bijbelzaal worden gebracht.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Bijlage 1: Verdeling lasten conform model gemeente Amsterdam

Verdeling lasten	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
Beheerlasten personeel	242.535	172.650	252.778
Beheerlasten materieel	325.360	298.791	279.530
Totaal beheerlasten	**567.895**	**471.441**	**532.308**
Activiteitenlasten personeel	242.535	172.650	252.778
Activiteitenlasten materieel	171.380	100.000	231.949
Totaal activiteitenlasten	**413.914**	**272.650**	**484.726**
Totaal lasten	**981.809**	**744.090**	**1.017.034**

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 14 APR. 2016

paraaf voor identificatiedoeleinden:

Bijlage 2: Prestatieverantwoording subsidie gemeente Amsterdam

	begroot 2015	realisatie 2015
Aantal bereikte scholen	80	42
Aantal bereikte scholieren PO en VMBO (1)	1.110	999
Aantal opgeleide jonge makers	90	0
Aantal tentoonstellingen (2)	2	2
Aantal bezoekers tentoonstellingen	10.000	37.501
Aantal activiteiten voor een internationaal publiek (3)	3	7
Aandeel buitenlands bezoek van totaal bezoek (4)	16.000	12.000

(1) Het aantal scholieren bedroeg in 2015: 1.776. De 999 scholieren betreffen PO en VMBO scholieren uit Amsterdam. De overige 777 scholieren zijn VO scholieren of PO en VMBO van buiten Amsterdam.

(2) Dit betreft de tentoonstellingen I Believe I am Gay en Zonde. Daarnaast zijn ook de vaste opstelling van het Cromhouthuis te zien en de vaste presentaties: Bijbelzaal, Feest en Schoutenkabinet van het Bijbels Museum.

(3) Naast de vaste opstelling en de tijdelijke tentoonstellingen zijn de volgende activiteiten geprogrammeerd voor een internationaal publiek: Tulpenfestival, Open Tuinen Dagen, Museumnacht, Grachtenfestival en drie activiteiten in het kader van het project Zonde.

(4) Van ongeveer een vierde deel van de bezoekers is de herkomst bijgehouden. Van dit deel was 32% buitenlands bezoek. 32% van 37.501 is precies 12.000 buitenlandse bezoekers.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
23
Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Bijlage 3: Nevenfuncties bestuursleden

De bestuursleden ontvangen geen bezoldiging voor hun werkzaamheden.

Monica Bremer

- Advocaat te Amsterdam (Bremer & De Zwaan);
- Lid Raad van Orde van de Amsterdamse Orde van Advocaten;
- Lid Raad van Toezicht VPRO;
- Lid bestuur Stichting Groene Beheer (Groene Amsterdammer);
- Lid Comité van Aanbeveling Hélène Kröller Muller Fonds.

Jan Willem van Henten

- Directeur Graduate School of Humanities/Vice-decaan Universiteit van Amsterdam;
- Extra-ordinary professor of Old and New Testament, Stellenbosch University.

Cathelijne Broers

- Directeur De Nieuwe Kerk en Hermitage Amsterdam;
- Voorzitter De Plantage Amsterdam;
- Penningmeester Peter Gerritsz Orgel;
- Programmacommissie Amsterdamse Kring.

Maarten Timmers Verhoeven, penningmeester

- Vice Managing Director Elektor International Media
- Managing Director Xingo Publishing
- Bestuurslid Stichting Viktor IV (2015)
- Directeur Bernini Advies & Interim

Sijbolt Noorda, voorzitter

- Voorzitter Raad van Toezicht Codarts, Rotterdam;
- Lid Raad van Commissarissen Surf, Utrecht;
- Voorzitter Raad van toezicht Muziekgebouw aan het IJ, Amsterdam;
- Lid International Advisory Board Universität Tübingen;
- Voorzitter Stichting Spinozalens (Internationale Spinozaprijs);
- Lid Raad van Toezicht Museum Meermanno, Den Haag;
- Voorzitter adviescommissie documenten Anne Frank, Amsterdam;
- Lid Board of Governors Holland Festival, Amsterdam;
- Lid Raad van Commissarissen Vancis B.V., Amsterdam;
- Voorzitter adviesraad Instituut Interdisciplinaire Studies UvA, Amsterdam;
- Voorzitter adviesraad AFS 2.0 UvA/VU, Amsterdam;
- Hoofdredacteur Th@ma, tijdschrift voor Hoger Onderwijs en Onderzoek in Nederland en Vlaanderen;
- Directeur-Grootaandeelhouder MS369 B.V., Amsterdam
- Docent, adviseur, bestuurder namens MS369 B.V.
- President Academic Cooperation Association, Brussel;
- President Magna Charta Observatory, Bologna
- Lid Akkreditierungsrat Deutschland, Bonn/Berlin;
- Senior expert Institutional Evaluation Program European University Association
- Senior expert Audit Internationalisierung Hochschul Rektoren Konferenz, Bonn
- Lid International Advisory Board Freie Universität Berlin

Judikje Kiers, directeur

- Lid programmaraad Arcam, Amsterdam
- Bestuurslid Stichting Z, Amsterdam
- Vice-voorzitter Overleg Amsterdamse Musea
- Lid adviescommissie Beeldende Kunst, Prins Bernhard Cultuurfonds, Amsterdam

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 14 APR. 2016
paraaf voor identificatiedoeleinden:

Bijlage 4: Begroting 2016

	2016 Totaal
Publieksinkomsten	118.000
Donateursinkomsten	276.500
Subsidie Amsterdam	203.250
Horeca	67.000
Winkel	10.000
Verhuur VA	37.500
Huur BM	53.500
Overige inkomsten	83.000
Totaal baten	**848.750**
Personeelskosten	450.146
Huur	53.500
Hypotheekrente	79.300
Huisvestingskosten	67.500
Onderhoudskosten	78.200
Algemene kosten	33.000
Collectiekosten	5.600
Marketing	10.000
Fondsenwerving	28.500
Educatie / Activiteiten	41.000
Afschrijving	2.821
Totaal lasten	**849.567**
Rente	817
SALDO	**0**

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 14 APR. 2016

paraaf voor identificatiedoeleinden:

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Deze controleverklaring is afgegeven ten behoeve van de RVE Kunst en Cultuur van de gemeente Amsterdam.

Aan: het bestuur van Stichting Bijbels Museum te Amsterdam.

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening 2015 van Stichting Bijbels Museum te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2015 en de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur
Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met hetgeen is opgenomen in de verleningsbeschikking subsidie 2013-2016 (dossiernummer 13/00128) van de RVE Kunst en Cultuur van de gemeente Amsterdam en het Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2013-2016. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is ten slotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant
Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en hetgeen is opgenomen in de verleningsbeschikking subsidie 2013-2016 van de RVE Kunst en Cultuur van de gemeente Amsterdam en het controleprotocol voor de verantwoording en de controle van periodieke subsidies van de gemeente Amsterdam. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvennootschappen. Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

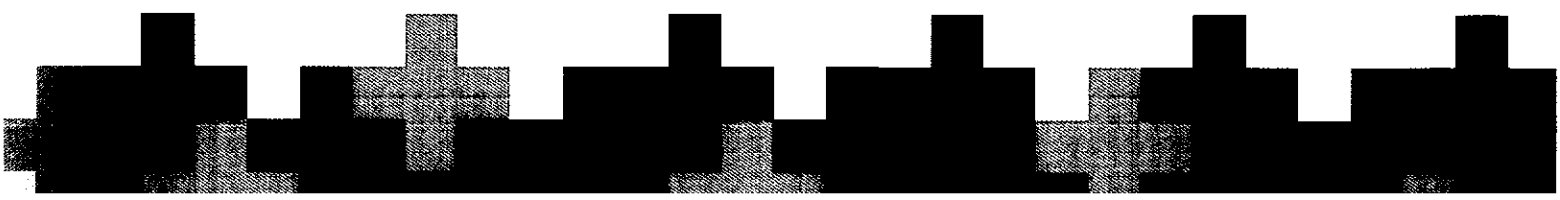

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidcriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de geconsolideerde jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening
Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Bijbels Museum te Amsterdam per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de verleningsbeschikking subsidie 2013-2016 van de RVE Kunst en Cultuur van de gemeente Amsterdam en het Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2013-2016.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in de subsidieverleningsbeschikking 2013-2016 en het controleprotocol zijn vermeld.

Wij verklaren, voor zover wij dat vanuit onze verantwoordelijkheid kunnen vaststellen, dat de subsidie besteed is voor het doel en de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend. De activiteiten zijn in kwantitatieve zin correct weergegeven. De algemene subsidievoorwaarden en de voorwaarden uit de verleningsbeschikking zijn nageleefd en in de geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2015 is een afdoende vergelijking tussen de exploitatierekening en de begroting opgenomen.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring
De geconsolideerde jaarrekening van Stichting Bijbels Museum en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend bedoeld als verantwoording ten behoeve van de RVE Kunst en Cultuur van de gemeente Amsterdam en kunnen derhalve niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

Amsterdam, 14 april 2016

Dubois & Co. Registeraccountants

G. Visser RA